

Karawankenbote

Uradni organ Kärntner Volksbunda in poročevalni list načelnika civilne uprave

Izhaja vsake sobote. / Uprava Krainburg, poštni predal 37. / Uredništvo v Kranju. / Naročnina (se plača naprej) mesečno z dostavo na dom RM —50. / Cena velja skupno za oboje številki. / Odjavo naročnine tega tednika sprejme samo uprava do 25. tekočega meseca za prihodnji mesec. / Oglasi RM —12 za milimeter stolpec (glej cenik).

Štev. 13.

Krainburg, 27. septembra 1941

1. leto

Štiri sovjetske armade pred Kijewom uničene

Pred koncem največje bitke v svetovni zgodovini

Kijew zavzet — Preko 380.000 ujetnikov — Podmornice uničile angleško spremljavo

Berlin, 26. sept. Vrhovno poveljstvo nemške oborožene sile naznanja med posebnimi poročili tekočega tedna, o novih uspehih nemške vojske na vzhodu: nemške čete so zavzele Kiew v obkoljevalnem pohodu ter so vzhodno od Kiewa zajele štiri boljševiške armade, ki jim grozi sistematično uničenje. Tudi mesto Poltawa je bilo zavzeto po naših četah. Zavzeta sta bila tudi otoka Moon in Ösel; pri tem zavzetju so delovale oborožene nemške sile vseh vrst. V borbi proti Angliji in njenim otokom so bile uspešno bombardirane važne vojne naprave, brezštevne tovorne ladje pa potopljene.

Operacije na vzhodu

Berlin, 26. sept. Vrhovno vojno poveljstvo nemške oborožene sile poroča dne 19. septembra iz Führerjevega glavnega stana med drugim, da so napadalne silice z v številnim napadom na Gornji prišli do velikanske obkroževalne bitke pri katerih so sodelovali vojni oddelki generalfeldmaršala von Rundstedta in v. Bocka in armade generalobersta Frh. v. Weichsa in generala infanterije v. Stülpnagela. Štiri sovjetske armade so zaprte v krogu. Pri vzornem poteku teh operacij pripada zračni flotilji generalobersta Löhra in generalfeldmaršalu Kesselringu velik delež. — 20. septembra sporoča O.K.W. (višje voj. poveljstvo), da so nemške čete z držnim naskokom podrlje v Kijew, in tam izobesile nemško drž zastavo, dalje so zavzele otoke Worms, Moon in Ösel, ki leže pred vhodom v luko Riga. — Dne 21. septembra poroča O.K.W. o napredujočem uničevanju sovražnika vzhodno od Kijewa. Južno krilo nemškega napada je doseglo Asovsko morje. — 22. septembra se poroča, da je nemško zračno brodogradništvo potopilo neko rdečo križarko, en rušilec, eno obrambno ladjo, kakor tudi 9 trgovskih ladij v skupni teži 25.000 BRT, dve nadaljni vojni ladji in dve trgovski ladji zažgala. Polno so bile zadete tudi naslednje ladje: 1 vojna ladja, 2 težki križarki in pet daljnih edinic boljševiške vojne mornarice v zapadni smeri pri Kronstatu. — Dne 23. sept. poroča O.K.W. med drugim, da so ostali poiskusi izbruha sovražnika zapadno od Kijewa brezuspešni. Število ujetnikov okoli Kijewa znaša

približno 380.000; več kot 570 oklopnih voz in 2100 topov pa je bilo uničenih ali uplenjenih. 50 sovjetskih divizij se sme računati za popolnoma uničenih. Med ujetniki se nahaja poveljnik 5. ruske armade. Daljni večji uspehi se zaznamujejo tudi v bojih proti vojni in trgovski mornarici, ki je poleg ene križarke, enega rušilca in 9 nosilcev tovora izgubila 15.000 BRT. Več edinic je bilo poškodovanih z bombnimi zadetki. — Dne 24. sept. poroča O.K.W. da so čete v okolici Kijewa poglane v dve tesno stisnjeni kotlini, katerih slika iz zraka prikazuje veliko zmešnjavo. Računajo, da bodo v nekaj dneh popolnoma uničene sovražne sile v tem odseku. Bojna in padalna letala so zadela v Kronstatskem zalivu vojne ladje in nek rušilec z bombami. — Dne 25. septembra poroča O.K.W., da so bili brezupni poiskusi izpada še zadnjih v okolici Kijewa obkroženih sovražnih sil z krvavimi izgubami za nasprotnika, odbiti. Pri čiščenju bojnega polja je bilo najdeno truplo — v bojih padlega vojnega poveljnika sovjetske južne armade generalobersta Kirponosa. Njegov štab, kakor tudi štaba 5. in 21. sovjetske armade sta bila razgnana in deloma ujeta.

Ogromne sovjetske izgube

Berlin, 26. sept. Vrhovno vojno poveljstvo poroča dne 19. sept. iz Führerjevega glavnega stana med drugim, da so sovjetske izgube prekoračile število 1,8 milijona ujetnikov. Število mrtvih je skoraj ravno tako veliko, če ne večje. Temu nasproti poiskusa sovražna propaganda učinek nemških uspehov,

Južno od Lenigrada izgublajo sovjeti kraj za krajem. Ravnotačo jim je bil odvzet kolodvor Tolmatschovo na progi Luga-Leningrad

katerih pa ne more več zanikati, zabrisati na ta način, da je iznašla nekje — na nemških izgubah samo na mrtvih — višino 1,5 do 2 milijona mož. Resnično pa znašajo naše izgube pri vojski po točni ugotovitvi v času od 22. junija do 31. avgusta 1941 (vključno moštva SS) 84.354 mrtvih, 292.690 ranjenih in 18.921 pogrešanih; pri zračni vojski pa: 1542 mrtvih, 3980 ranjenih in 1387 pogrešanih. Nemška zračna voj. sila je izgubila na vzhodnem bojišču do 31. avgusta samo en del svoje mesečne produkcije. namreč 725 letal.

General Idanitziou padel

Bukarešta, 26. septembra. General Idanitziou, šef velikega glavnega stana romunske armade je padel na bojnem polju.

Kot šef generalnega štaba je izvedel reorganizacijo armade, pri čemer je deloval skupno z nemško vojaško delegacijo. V začetku vojne proti Sovjetom je bil imenovan za armijskega generala in za šefa velikega glavnega stana, kjer je dokazal svoje izredne vojaške sposobnosti in je bil na bojišču odlikovan od Führerja in kralja Mihaila z železnim križem in redom sv. Mihaila. Pogum in hrabrost generala Idanitzioua sta bili za oficirje in moštvo vzoren primer.

Evropa močnejša

Krainburg, 26. septembra.

Nevzdržno prodirajo naše armade na vzhodu in povsod odločno uničujejo rdeče beštije. Največja bitka svetovne zgodovine je bila v prostoru okoli Kijeva, kjer je padlo na stotisoče boljševiških vojakov, stotisoči so bili ujeti, vojni plen je nepregleden. Stalin se zvija pod težo teh silnih udarcev, London jadicuje za svojim tovarišem na katerega je tako močno računal. Rdeči vladodržci kličejo Anglijo in Ameriko na pomoč, vendar zaman, kajti kakor je Nemčija še vedno zmogla zabraniti azijskim rasam vpad v srce Evrope, tako bo tudi sedaj izšla kot zmagovalka iz tega največjega boja vseh časov.

Ko je udarila usodna ura Evrope, in ko je pričela nemška vojska s svojim pohodom na vzhodu, se je boljša Evropa spomnila na svojo častno in bogato tradicijo. Hrabri narodi Fincev, Rumu-

VOJNI ZASLUŽNI KRIŽEC I. RAZREDA

šefu civilne uprave, namestniku pokrajinskemu vodji Kutscheri

Führer je šefu civilne uprave, nam. Gauleiterja Koroške Franzu Kutscheri na čast njegovih zaslug za izvedbo vojaško važnih nalog podaril vojni zaslužni križec I razreda.

Težki dnevi tudi za Anglijo

Berlin, 26. sept. Medtem ko sejejo naše čete na vzhodu smrt in pogubo med boljševiki, pripravljajo možje naše zračne vojne sile in vojne mornarice težke, pogubonosne čase, kakor izvemo iz poročil Führerjevega glavnega stana. Tako poroča vrhovno vojaško poveljstvo nemške oborožene sile dne 19. sept. med drugim, da je bilo sestreljenih 20 angleških letal, med njimi 4 bombniki. — 20. sept. nam poročajo, da so bojna letala napadla konvoj ladij pri Huhu in potopila med njim 2 trgovski ladji in en tanker s skupno težo 17.000 BRT. — 21. sept. poroča O.K.W., da so bile napadene pristaniške naprave in preskrbovališča v Southamptenu z bombami težkega kalibra. Zadetki v dokih in skladiščih, kakor tudi v vojaških napravah mesta so napravili občutno škodo in opustošenje. Druga bojna letala so napadla letališča in pristaniške na-

prave v južni in vzhodni Angliji in so potopila en tovorni nosilec z težo 4000 BRT. — 22. sept. poročajo, da je bilo potopljeno po naši podmornici iz sovražnega konvoja v Atlantiku 13 težko natovorjenih ladij, med njimi 4 tankerji z skupno težo 82.500 BRT. Poleg tega je naše zračno orožje potopilo nek tanker z težo 6000 BRT. Pri poiskovanem preletu Kanala je zgubil sozračnik skupno 31. letal. — Dne 24. septembra naznanja O.K.W., da so bojna letala bombardirala pristaniške naprave pri St. Georg-kanalu in južno obalo otoka z velikim uspehom. — Dne 25. sept. poroča O.K.W. z posebnim poročilom, da so nemške podmornice v zapadni Afriki napadle proti Angliji usmerjen konvoj dvanjastih ladij in so ga kljub močni obrambi rušilcev uničile. Samo neki mali parnik je ušel. 11 ladij z skupno težo 78.000 BRT je bilo potopljenih.

nov, Madjarov in Slovakov so se priključili s svojimi armadami Nemčiji in z njimi so prišle divizije Italije, Španije, Francije in drugih držav, da bi z žrtvami svojih sinov pomagale pri zgradbi nove Evrope. Resnost te ure in spoznanje, da je za Evropo in svet mogoča samo ena nesreča, boljševizem, je te narode še bolj tesno združila z Nemčijo, kateri pripada vodstvo v tej vojni.

Volja Anglije, da bi poživiljene Stalinove trope Nemčijo uničile, se ravno tako ne bo izpolnila, kakor se ne bo izpolnil račun veleomorilca v Kremlju, ki je mislil, da je sedaj prišel čas, ko lahko prične s svojo krvavo žetvijo. Vodja Nemčije in nemški narod jamčijo za to.

In v tej borbi so se njim pridružili pošteni evropski narodi, kajti s to borbo bo ta velika nevarnost na vzhodu enkrat za vselej odstranjena in drugi največji motilec miru v evropskem prostoru, Anglija, bo izločena.

Sicer zmaga na vzhodu še ni izvojevana, vendar so kocke že padle. Nezasli-

Nemška zastava na kijevskem gradu. Po večdnevni borbi so nemške čete prodrele močni trdnjavski pas Kijeva in izobesile na mestnem gradu nemško vojne zastavo.

Položaj na vzhodu

Vojak piše časopisu „Karawanken Bote“
Pismo izpričuje dobro voljo čet v najtežjem boju

Ljubi »Karawanken-Bote«!

Pišem od vzhoda. Nisem general, ampak »Gefreiter«. Če bi pisal kot general, bi se glasilo pismo v začetku tako le: Položaj na vzhodu....

Toda pišem, kakor rečeno kot »Obergefreiter« in zato pričnem drugače; približno tako-le: Moja žena mi piše iz Klagenfurta, naj se malo potrudim, da bi iztaknil in kupil enega izmed tistih slovitih ruskih kožuho. Kaj takega bi se dalo pač prav dobro uporabiti. Prav ima. Pisal sem njej takoj, da bom izvršil kupčijo pri prvem krznarju, na katerega naletim. Tako sva si dopisovala prve dni vojne proti boljševikom.

Dospel je september ali do sedaj nisem videl krznarja, ne trgovine s kožuhi, akoravno sem prišel na svojem »potovanju« z oboroženo silo tudi v sovjetska velenesta. Kožuha torej še nimam in tudi ne upam več nanj. Sploh trgovina! V »raju proletariata«, je ne moreš najti! Tukaj poznajo skoraj izključno ona velikanska »skladišča« (magacine) pod državnim nadzorstvom, v katerih je nakopičeno vse blago, s katerim »osrečujejo« narod. Zgodi se to na ta način: Judje nakupujejo v magacinah za malo denarja blago, katero potem zabarantajo ljudskim množicam z velikim dobičkom. Mnogi od komunizma »blagoslovljeni« ljudje so nam to pripovedovali. En primer izmed mnogih Delavec mi pokaže svoje hlače; dal je za te hlače 80 rubljev in za par škornjev 270 rubljev. Ima mesečno plačo 20 rubljev; skrbeti mora za 7 glav. Pri tem gre za slabe hlače in še slabše škornje.

Kako naj bi se potem še dolgo pomujal v taki deželi zavoljo kožuha? Takšnemu luksuzu se mi vojaki na vzhodni fronti odrečemo. Zato imamo pa drugih stvari v izobilju; bolhe, stenice in še drugega neprijetnega mrčesa. Tukaj v sovjetskem raju gojijo s presenetljivo ljubeznijo in skrbjo raznovrstne žuželke. Drugače bi ne bilo mogoče, da jih je več kot zvezd na nebu. Da se izognemu mukam, v zapuščene hiše ne vstopimo. Spimo raje v šotorih. Sicer se pa branimo te nadloge po možnosti. Kadar zapustimo prostore, v katerih so nas mučile stenice, so stene kar špikane z buckami, s katerimi smo nabodli debele stenice. Ako dospemo v novo stanovanje, kar se pri naših hitrih pohodih pogostoma dogaja, se vdamo

prvo noč ravnodušno usodi. Drugo jutro nam kaže preiskava naših teles, koliko je tu naših »zvestih udanih prijateljev«. Če najdemo do 10 znamenj, smo že kar zadovoljni! To že gre!

Posebno poglavje so za nas vojake na vzhodu sanitarne naprave; ne spodobi se, da bi na dolgo in široko opisal te razmere. Zadostuje naj, da zjutraj, opoldne ali zvečer, kakor pač prime tega ali onega, razpravljamo o teh delikatnih rečeh in razmerah in smo vsi ene misli: Za časa Adama in Eve ni bilo drugače. Pa imamo še srečo; nerodne klopi stojijo na vrtu, tem odlomimo srednjo vrsto lat. Saj več pravzaprav res ni treba. Adamu in Evi se v tem oziru gotovo ni tako dobro godilo. V zvezi s tem Vas bo zanimalo, da je naša prebava dobra; za to skrbi že neprestano pretresanje, metanje in zibanje na brezkončno dolgih voznjah po slabih cestah. Ceste pravimo, ampak to je samo rečeno, kajti cest ni. Ako se spomnimo kedaj naših cest, ali celo avtocest — bolje bi bilo opustiti take spomine — potem je to ravno isto, kakor: »razlika med tem, da imaš 100 RM, ali pa da jih nimaš«. Kolikokrat se je pač že zgodilo, da je obtičal ta ali oni voz v pesku ali blatu in stal, dokler ga nismo izvlekli z velikim trudom.

Mogoče mislite doma, da bi v takih slučajih podlegli raznim boleznem. Ni-

kar! Pred nalezljivimi boleznimi nas varujejo razna sredstva, katere nam vzbrizgavajo vojaški zdravniki v razne dele telesa. Posebno koristen je tudi znoj (pot), ki smo ga hranili za vojno proti boljševikom; potili smo se že, da je kar teko od nas. Z našim potom je curela marsikakšna bolezen v globoki pesek »sovjetskih cest«. Sedaj vemo tudi, čemu je dober znoj.

Končno te zagotavljam ljubi »Karawanken-Bote«, da so vse te navedene malenkosti hvala Bogu samo postranskega pomena. Kaj nam je bolha, kaj skrb za sanitarne naprave, kaj skeleči pot, če smo zopet mogočno napredovali v srđitem, toda uspešnem boju proti moskovski druhal.

Pozdravljam v tem smislu vse, ki se zjutraj zbudijo in zagledajo gore, katerih ime nosiš Ti ljubi »Karawanken-Bote«; pozdravi vse od onih, ki korakajo tisoče kilometrov oddaljeni na vzhodu na vojnem potu in ki vedo, da se na dan po zmagi vrnejo v domovino. Po vsem strašnem in tudi lepem, kar se doživeli oddaljeni od ljubljene gorate domovine, se veselijo, da se bodo zopet nagledali skalnatih gora in spočili v samotnih grapah in na veličastnih višinah.

Jaz osebno se tega tudi veselim, akoravno ne prinesem domov slovitega ruskega kožuha. Obergreiter J. K.

*

Zagreb. Hrvatski min. za pouk in presveto je podpisal zakon o nemškem šolstvu. Vsled tega bodo načelno vsi nemški otroci v nemških šolah vzgajani

„Junak Leningrada“ pobegnil...

Woroschilow v Moskvi — Stališče Leningrada vedno brezupneje

Berlin, 26. septembra. Mož, ki je dal povelje, Leningrad braniti do zadnje kaplje krvi in ki si je domišljjal, da je že »junak Leningrada«, je, tako poročajo iz Belgrada, še pravočasno pobegnil iz Leningrada. Woroschilow naj bi bil, tako javljajo belgrajski listi dalje, imenovan za člana konference, ki naj bi se sestala v Moskvi. Namesto da bi sedaj ostal v mestu, da bi se tam boril in padel, je prepuštil sedaj 4 in pol milijone ljudi njih usodi. Večje sramote za vojskovodjo, tako zaključujejo poročila, sploh na svetu ne more biti.

Woroschilow s svojim begom ni napravil nič drugega, kot so to napravili boljševiški oficirji in komisarji v Kiewu, kateri so pred nemškimi vojaki skušali ravno tako bežati in so zapu-

stili svoje četa. Vsekakor se je tem njih strahopetna namera, vsled bliskovitega napada nemške vojske ponosrečila.

V ostalem uspešno napreduje borba za Leningrad in položaj istega je vedno obupnejši. Tako zamore n. pr. nekla nemška oklopna divizija, pri napadih na obrambno črto zaznamovati posebne uspehe pri tem ko je kljub bridki obrambi, ki so jo Sovjeti v močno sezidanem in modernem bunker-sistemu nudili, z drznim napadom proti v boj poseglim sovjetskim oklopnikom, uničila 302 oklopna voza. — Drugi nemški vojaki, ki so v teh dneh zavzeli v utrdbeni črti pred Leningradom nek bunker, so našli višjega vojnega poveljnika 42. sovjetske armade mrtvega.

šani naval nemških armad je boljše vike vkljub najbolj žilavem odporu sistematično uničili, njihove divizije razbil in jih vrgele iz življenjsko važnih prostorov. Da ni za boljševiški sistem nobene rešitve več, se najbolje vidi iz glasov, ki so se ta teden pojavili v Angliji in ki naj pripravljajo na to, da bodo Angleži zapustili njihovega najmlajšega zaveznika — ker mu ne morejo več pomagati!

Nemška vojska je te odločitve izsilila, vojaki evropskih narodov pa so v strnjenih vrstah korakali z njimi. Naša dolžnost je, stvoriti neomajeno domovinsko fronto, ki bo bojujoči četi čuvala hrbet. To pa najbolje storimo, če se uvrstimo v veliko skupnost, za katero žrtvujejo naši vojaki svojo kri. To storiti je zapoved te ure, je največja dolžnost za vsakega. Kdor proti njej greši, je izdajalec, ki zasluži, da se ga iz nje izključi.

Drzno dejanje Italijanov

Napadalni čolni prodrli v notranjost luke na Gibraltarju

Rim, 26. septembra. Glavni stan italijanske vojske je obelodanil sledeče posebno poročilo:

Brzi čolni vojne mornarice, ki so prodrli v notranjost luke Gibraltarske trdnjave, so potopili nek petrolejski nosilec z 10.000 brt., nek žurg tankar s težo 600 brt. in en trgovski parnik s težo 6000 brt., ki je bil naložen z municijo ter so poškodovali še en nadaljnji parnik naložen z vojnim materialom s težo 12.000 brt. Zadnje imenovana trgovska ladja je bila pognana na pečine, kjer je naselila in se more vsled tega smatrati tudi kot izgubljena.

V tretjič so napadalni pomorski oddelki prodrli v sovražno pomorsko oporišče. Po podvzetjih na Kreti od 26. III. je sledil napad na Malto dne 26. julija in končno 20. septembra hraber napad v Gibraltarju.

Rusija solaga mine

Japonski protest proti pomorskim roparskim metodam

Tokio, 26. septembra. Japonska vlada je izročila v Moskvi ostro protestno noto proti polaganju min v japonskih vodah, radi česar se je neka japonska ladja skoraj potopila, neka nadaljna pa je bila poškodovana. Japonska vlada je v korist ravnotežja in miru zahtevala potrebne ukrepe, ki bi slično ponovitev takih primerov onemogočili.

Grad Dürande

Pripovedka Jos. v. Eichendorffa 2

Med tem je Renald nemiren dvignil prt in odkril samokres, ki ga je ona skrila. Prestrašil se je in je pazljivo opazoval brožje od vseh strani.

»Kaj imaš s tem?« je rekla začudeno; »komu to sliki?« Tedaj ji ga je pomolil pred oči in vprašal: »In ti ga resnično ne poznaš?«

Zmajala je z glavo.

»Zaklinjem te pri vseh svetnikih,« je povzdignil glas, »povej mi resnico.«

Obrnila se je vstran. »Ti si danes šuden,« je odgovorila, »nočem ti dati nikakega odgovora.«

Zdelo se mu je, da mu je lažje pri srcu, ker ni poznala svojega ljubčka, verjel ji je, kajti ona ga ni še nikoli nalagala. Šel je nekajkrat zamišljen po izbi. »Dobro, dobro,« je rekel, »moja uboga Gabrijela, ti moraš takoj jutri v samostan; pripravi se, predno se zdani, se odpeljem s teboj tja.«

Gabrijela se je stresla, vendar je molče mislila: pride dan, pride svet. Renald je vtaknil samokres v žep, še enkrat pogledal njeno rano, in jo za sladko lahko noč pristrčno poljubil.

Ko je bila končno sama v svoji kamri, se je vsedla oblečena na posteljo in se zatopila v globoko premišljevanje. Luna je skozi odprto okno osvetljevala svete podobe, ki so visele na steni, zunaj na tihotnem vrtu se je lahen vetrič polgraval z listjem na drevju. Razpletla je svoje kite, da so ji kodri viseli preko obraza in ramen; zaman je razmišljala, koga ima njen brat v mislih

in kakaj se je najdenega samokresa tako prestrašil — vse ji je bilo kot v sanjah. Zazdelo se ji je, kakor da se zunaj nekdo tiho plazil okrog hiše. Prisluhnila je ob oknu, pes na dvorišču je zalajal in potem je bilo vse tiho. Šele tedaj je opazila, da je bil njen brat tudi še pokonci; najprej je mislila, da govori on v spanju, nato pa je razločno slišala, kako na postelji jokajoč vzdihuje. To ji je presunilo srce, še nikoli ga ni slišala jokati, njej sami je bilo, kakor da bi nekaj zagrešila.

V tem strahu se je odločila ustreči njegovim želji; resnično je hotela iti v samostan, prijorica je bila njena stara sorodnica; tej je hotela vse povedati in jo prositi za svet. Le to ji je bilo nezno, da bi njen ljubček nič ne zvedel, kam je odšla. Dobro je vedela, kako ji je bil dobrosrčen in kako je za njo skrbel; pes je ponovno zalajal, na vrtu je narahlo zašumelo, kakor koraki, kdo ve, če ni hotel še enkrat pogledati kako ji je po prestanem strahu. — O Bog, je vzdihnila, če bi on še zunaj stal! — Ta misel ji je skoro dihanje zaustavila. Hitro je povezala svojo culo, nato je napisala za svojega brata s kredno na mizo, da je že danes sama odšla v samostan. Vrata so bila samo prislunjena, splazila se je previdno in šla tiho iz svoje kamre preko veže na dvorišče, pes je prijazno priskočil, morala ga je v stiski zavrniti; tako je končno z razburjenim srcem stopila v prostost.

Zunaj je globoko vzdihnila in se ozrla na vse strani, da, držnila se je celo še enkrat stopiti nazaj do vrtno ograje, toda njenega ljubljencega ni bilo videti nikjer, le sence drevca so tajinstveno padale na poltrajino. Obotavlja se, je

stopila v gozd, se ustavljala in prislukovala; vse je bilo tako tiho, da jo je bilo groza v tej veliki samoti. Morala je iti vendarle dalje, v trepetajočem srcu pa je s seboj nesla misel na svoj zaklad, katerega je v sili tako malosrčno zapustila.

Ob strani, spodaj v dolini so ležale vasi v tišem pokoju. Šla je mimo gradu grofa Dürandea, okna so lesketala ob luninem svitu, v grajskem vrtu so se oglašali slavčki in šumljali vodometi; tako se ji je zdelo vse žalostno, da je tiho zapela:

Lahko noč vam oče, mati,
lahko noč ti — brat ponosni,
ne vidimo se nikdar več!

II.

Komaj se je zdanilo, ko je končno prispela po pobočju gozdnate gore do samostana, ki je z še zaprtimi okni stal med hladnimi, lepo dišečimi vrtovi. V cerkvi so nune ravno molile svoj brevir, ko se je oglašil škranček in zapel Bogu v hvalo.

Gabrijela je hotela počakati, da bi prišle pobožne sestre iz cerkve in se je vsedla na široki zid, ki je bil okoli cerkve. Tedaj je prišla mimo udomačena štorklja, ki je tam prenočevala, s svojim dolgim kljunom med perotmi in je z svojimi modrimi očmi začudeno pogledala na Gabrijelo; nato je v jutranjem hladu stresla svojo pernatno obleko in se ponosni korakov kakor kak grajski čuvar napolnila okoli samostanskega zidu.

Ona pa je bila tako zmučena in prečeta, drevesa nad njo so šumela še za-

spano, naslonila je glavo na sveženj, ki ga je imela s seboj in je zadovoljno zadremala pod cvetjem s katerim jo je stara lipa posipavala.

Ko se je prebudila, je zagledala visoko gospo v nabranem oblacilu, ki se je sklanjala nad njo, jutranjica je bliščala skozi njen dolgi pajčolan, zdelo se ji je, kakor da jo je v spanju Mati božja ognila s svojim zvezdnatim plaščera. Tedaj je prestrašena stresla cvetje z las in je spoznala svojo sveto redovniško sorodnico, ki je v svoje veliko začudenje, ko je prišla iz cerkve, spečo našla na obzidju.

Stara teta ji je prijazno pogledala v lepe sveže oči. »Spoznala sem te takoj po tem,« je rekla, »kakor da bi me pogledala tvoja pokojna mati.«

Vzeti je morala svojo culo in prijorica je šla pred njo hitro v samostan; šli sta skozi hladna in mračna križpotja, koder so ravno kot duhovi pred jutranjim zrakom izginjale bele postave posameznih redovnic. Ko sta stopile v izbo, je hotela Gabrijela takoj pripovedovati o svoji prigodi, pa ni prišla do tega.

Prednica je kot na blaženem otoku dolgo prikovana, imela toliko za povedati in vprašati o svoji mladosti, kajti vsi njeni prijatelji so se v tem času postarali ali so umrli in nov čas, ki ga ni več razumela, je vse preobrazil. Skrbno in z velikim veseljem je popravila svojemu ljubemu gostu kodre in svetlega čela, kakor kakemu bolnemu otroku, prinesla iz starinske, umetniško izrezljane omare rozin in raznih sladčic, povpraševala in kar naprej kramljala.

(Dalje prihodnjak)

„Boj boljševizmu!“

Prvi javni zborovanji na Južnem Koroškem — Bundesführer je govoril

Krainburg, 26. september. Volksbund kliče na »boj proti boljševizmu!«, to je bilo geslo, pod katerim so se v petek in nedeljo vršila prva javna zborovanja v okraju Krainburga. Javno zborovanje v tem področju izvesti ni bilo tako enostavno, kakor se naposled zdi. Vedno se mora ponovno pretresti, če zborovalci razumejo in govore nemško. Iz tega vidika mora govornik sestaviti predavanje in njegova ne lahka naloga je, prebivalstvu v čistih in enostavnih besedah to predočiti, kar ga najbolj zapolni in zanima. Da je lahko uspeh potemtakem velik, je dokazalo prvo zborovanje v Krainburgu, pri katerem je Bezirksführer Samonigg kot predavatelj mogel pozdraviti Bundesführerja Schicka. Zborovanja so se med drugimi udeležili: Poverjenik strankine pisarne Oberbereichleiter Rogalski, politični komisar Dr. Skalka, komandant Hauptmann Sommer ter drugi zastopniki oblastev in vojne sile.

Uvodoma je g. Schick pojasnil razvoj vojne in njen vzrok. Posebno je povdaril razmerje bivše jugoslovanske vlade do mogotcev v Kremli in je navedel med drugim, da so si Sovjeti postavili za cilj, priboriti si svetovno nadoblast, in da so izvedli že vse predpriprave za vpad v Evropo.

Bundesführer je nato usmeril svoj govor na delež nemške krvi na Gorenjskem in je pojasnil, da ne bo nikdar več mogoče, da bi ljudstvo, ki ima nemško kri stalo v boju proti Nemčiji. Južna Koroška je bila nekoč nemška naselbina in je tvorila marko rimske države toda nemške narodnosti. To področje mora postati zopet nemško, kot je bilo nekdanj, in to je največja naloga, ki si jo je zadal »Kärntner Volksbund«.

Vsak posameznik mora občutiti dolžnost, sodelovati pri obnovitvi Reicha. Vsak poedinec se mora pridružiti skupnosti, kajti le v njej zamore živeti. Bundesführer je zaključil s pozivom, zastaviti vse delovne sile za zmago Evrope.

Poslušalci so dokazali, da so govornika razumeli, s tem da so stoječi in na ves glas prisrčno vzklikali Führerju, s čemur je bilo zborovanje po Bezirksführerju zaključeno.

Navodila ustvarjajočim

Prvi dan šolanja Sozialwalterjev raznih poslovalnic v Radmannsdorfu

Radmannsdorf, 26. septembra. V gostilni Sicherl so se zbrali Orts- in Betriebssozialwalterji Radmannsdorfskega socialnega urada k prvemu šolanju in pravi usmeritvi. Zastave so pripravile temu dnevnemu dogodku svečano obležje, ki je bilo povzdignjeno s sliko Führerja Adolfa Hitlerja.

Sozialamtsleiter Grolitsch je pozdravil polnoštevilne udeležence šole in jim razložil pomen zborovanja: Ustanovitev in navodilo v socialističnem delovanju so vzrok in naloga prvega poučnega zborovanja. V obširnem izvajanju je govoril Gauschulungswalter in Kreisobmann DAF. g. Kuss o nalogah DAF. in KdF. in je razdelil temo sledeče: Nemški socializem, delovna poslovna skupnost, izvršujoča skupnost. Nato je predaval Gaufachteilungsleiter Jaklin o socialopolitičnih nalogah Orts- in Betriebssozialwalterjev. Pokrajinski poverjenik za propagando in poročevalno službo v DAF., Koch

V Neumarktlu je bilo isti dan prvo javno zborovanje, pri katerem je predaval vodja socialnega urada, g. Berger. V Laak-u je predaval Bezirksführer iz Steina, g. Just, v Sairach-u v nedeljo dopoldne Bezirksführer iz Krainburga, priljubljeni g. Samonigg in v St. Veitu ob Savi govornik g. Komposch.

Približno 2000 udeležencev je bilo naštetih pri prvih petih zborovanjih Kärntner Volksbunda. V vseh krajih se je nudila ista slika: Polnoštevilno zasedene dvorane in navdušeno prisostvovanje poslušalcev. Četudi se najde kdo, ki ne razume nemščine, eno je bilo povsod gotovo razumljivo: pomen naše borbe in naša trdna vera v zmago.

te stvari otroci razvlekli, se občinstvo ponovno naproša, da sodeluje pri ugotovitvi mrtve ženske. Sklepajoč po položaju, je pokojnica doma nekje na Gorenjskem ali Dolenjskem.

Podatki, ki lahko služijo kot dokazi, naj se oddajo pismeno ali ustmeno najbližji policijski ali žandarmerijski postaji.

jektora, ki bosta delovala izmenoma, tako da ne bo več dolgih mučnih odmorov. 300 udobnih zaklopnih sedežev bo omogočilo večji užitek in razgled na celo plateno površino. Sedanji oder ostane needotaknjen, tako bodo lahko v isti dvorani tudi gledališke predstave in koncerti predvajani.

Assling. (Zborovanje Zellen- in Blockleiterjev.) Pred kratkim so bili sklicani vodniki celic in blokov, da sprejmejo novih smernic za nadaljnje delo in sestavo krajevne skupine. Vodja organizacije dr. Klein je očrtal dosežanje naporno delo in pregledno podal navodila za najnujnejše nadaljevanje ustanovitve skupine.

Assling. (Olepševalne mesta.) Pred kratkim so bile na Adolf Hitler trgu nasproti kolodvoru odstranjene 3 lesene stojnice. Kmalu bo odstranjena še ena nadaljna taka baraka. Tako bo ustrezno želji pretežni večini prebivalstva in doseženi daljni korak za olupšavo kraja.

Assling. (Nezgode.) V tovarni so zadobili pri toplenju železa trije delavci težje opekline. Prepeljani so bili v bolnišnico v Assling.

Gustein. (Slovesnost KVB.) Pred kratkim se je vršilo prvo svečano zborovanje članov Ortsgruppe Gutenstein. K temu, po Ortsgruppenführerju Legnerju, otvorjenemu zborovanju sta prišla Kreisleiter Grum in Bezirksgeschäftsführer Weisch. Kreisleiter je predaval o vzroku in smislu KVB., kakor tudi o dolžnostih in nalogah članov. Po zahvali je razdelil Ortsgruppenführer navzočim članom 251 članskih izkaznic in znakov.

St. Georgen pri Krainburgu. (Pogreb.) V tekočih dneh se je vršil pogreb tako tragično preminulega 19letnega dijaka Franc Erzarja. Bil je sin majhnega kmetskega gospodarja iz Hrastia, obč. Georgen. Dovršil je 8 razredov gimnazije z zrelostnim izpitom z odlično. Pogreb se je vršil na zelo svečan način. Veliko število vencev in spremljevalcev spreveda prezgodaj umrlega sina je dokazalo žalostnim staršem globoko sočustvovanje. Žalostinka, ki so jo odpeli tovariši ob odprtem grobu pokojnika, je pretresla navzoče in zaključila žalne svečanosti.

Woditz. (Igra narave.) Gobarica Maria Kern iz Woditz št. 111 je našla te dni v gozdu jurčka dvojčka tako čudno zraščena, da je rasel iz večjega 12 cm visocega gobana iz sredine vrhu klobuka njegov 7 cm visok dvojček. Gospod Reichl Anton iz Klagenfurta je ta izreden primer kupil in ga prinesel v naše uredništvo.

Moräutsch. (Osnovna šola in filmske predstave.) Osnovna šola je popolnoma prenovljena in zdravstvenim potrebam odgovarjajoče opremljena. — Zadnjič, po pokrajinskem filmskem vodstvu prikazana predstava »Morgenrot« kakor tudi tedenski pregled je bila sprejeta z velikim navdušenjem.

Našim cenjenim čitateljem

Karawanken-Bote

namazanamo, da bo izhajal od 1. okt. dalje naš list dvakrat na teden

in sicer v sredo in soboto. Naročnina bo znašala od 1. oktobra dalje, z vključno dostavnino 1 RM mesečno

Založništvo

Karawanken-Bote

Poklicna usmeritev naraščaja na Južnem Koroškem

Krainburg, 26. sept. Nemčija smatra zagotovitev naraščaja za najvažnejše poklice kot glavno nalogo; zato je na zasedenem ozemlju že začelo delovanje glede poklicnega posvetovanja pri službenih mestih delovnega urada.

Naloga poklicnega posvetovanja je, da razjasni splošnosti odločilno važnost izbire poklica za narod in njegovo gospodarstvo in da posvetuje ljudi, ki se morajo odločiti za kakšen poklic ali za spremembo poklica, v poklicih sploh in o tem, kaj dotični poklici zahtevajo in obljublajo.

Pri svetovanju se ozira na telesne, duševne, značajne in plemške (rasne) razmere in sicer na nagnjenje, gospodarske in osebnostne razmere onih, ki iščejo sveta.

Izbira poklica je z ozirom na pregled čez vse delo tako usmeriti, da se ugotovi potrebni in primerni naraščaj za posamezne poklice. Pri izbiri poklica mora ostati splošna korist v ospredju.

Posredovanje za vajence ima nalogo, da dobijo mladostni poklicni kandidati učna mesta, ki so neoporečna glede poklica, vzgoje, pravosti in zdravja, da se na teh mestih razvijajo primerno svojim telesnim, duševnim in značajnostnim sposobnostim v prid narodne skupnosti.

Da se poklicno posvetovanje pravilno usmeri, je določil načelnik civilne uprave na zasedenem ozemlju, da je vsak nastop učnega, naučnega ali drugega mesta izobrazbe v poklicu in vsak izstop iz kakega mesta ali sprememba dopustno le s poprejšnjim dovoljenjem delovnega urada.

Na isti način smejo obratovodje sprejemati ali odpustiti le po prejšnjem privoljenju za izobraževalno mesto pristojnega delovnega urada.

Radi tega je predpisano, da se morajo vsi mladostni moški in mladostne ženske, ki so bili po 1. I. 1939 izpuščeni iz ljudske, glavne ali višje šole ter se niti redno poklicno ne izobražujejo, niti nimajo rednega opravila, javijo najpozneje do 30. septembra 1941 pri delovnem uradu, kateremu pristojna njih bivališče.

Pri delovnem uradu se dobivajo obrazci (formularji) za te prijave. Zako-

niti zastopniki mladostnih so odgovorni za resničnost prijav.

Obratovodje, ki nameravajo upostaviti vajenca, morajo do 1. oktobra 1941 naznaniti pristojnemu delovnemu uradu, koliko vajencev hočejo izobraževati.

Na vsak način se mora prijaviti mladostna in učna mesta, kajti ugotoviti se mora poklicni naraščaj za važne stroke poklicev in tudi mladostnim zelo koristi izborazba za strokovnega delavca.

Kdor se ne javi, bo kaznovan.

Zastopnik prehranjevalnega ministra v Südkärntnu

Veldes, 26. sept. V proučitev vprašanj za zboljšanje kmetskega gospodarstva, z katerim se je v Reichu začelo že leta 1933, so obiskali zastopniki državnega prehranjevalnega ministrstva pokrajino Kärnten. Po ogledu obnovljene občine Kleinkirchheim v Altgau se je podal Staatssekretar Willikens, Reichsobmann Behrens, Reichshauptabteilungsleiter Brumenbaum, Reichshauptabteilungsleiter Haind in Ministerialrät Peter in Koban z ostalimi zastopniki Gau-a na Südkärnten. Tam so bili gostje z zastopniki državne kmetijske skupine od šefa civilne uprave, namestnika Gauleiterja Franz Kutschera na Veldes, prisrčno pozdravljeni.

Po opisu zgodovinskega razvoja te lepe pokrajine, ki bo v kratkem priklju-

čena Reichsgau-u Kärnten je govoril šef civilne uprave o velikih nalogah, ki so bile izvedene in ki se bodo morale v bodoče še rešiti, da bi to deželo, ki je bila nekdanj nemška, zopet vrnila Nemčiji. Kdor hoče pomagati, mora deželo poznati in zato se je gostom prisrčno zahvalil za obisk.

Südkärnten je — kakor pretežno vsa Kärnten, poljedelska dežela. Tla niso pusta, ljudstvo je marljivo; vendar bodo reformirana tla z istočasnim izboljšanjem gospodarstva; ročno delo, ki je tu v rabi bodo nadomestili stroji.

Do poznih večernih ur so ostali dragi gostje v navdušenih razgovorih pri šefu civilne uprave in z gosposi iz štaba in so naslednjega dne nadaljevali pot po Südkärntnu. Nato so odpotovali proti Untersteiermarki.

Iz domovine

Veldes. (Nov hotel.) V prijetni sneci starih dreves na južni strani Veldes jezera, ob lepi zeleni promenadni poti, se zida hotel, ki bo odgovarjal pravsem potrebam. Šopiril se bo na starem stoletnem temelju, pred kratkim porušene in obnovitve potrebnega gradu Windischgrätz. Po načrtih arhitekta dr. Moritza in dipl. ing. Heyeká je predvidena oprema hotela z 110 posteljami. Poslopje bo izpeljano v renesančnem slogu, okna in okviri vrat bodo obloženi z zelenim kremenjakom, torej z kamnom, ki je v rabi v mnogih

krajih Gorenjske. Hotel bo letos pod streho.

Veldes. (Tonkino se seli.) Sedanja kinodvorana v nobenem oziru ne odgovarja potrebam, ki jih smemo zahtevati od svetlobno filmske predstave. Vendar bo sedaj drugače, boljše: Gledališka dvorana nekdanjega prosvetnega doma pri cerkvi bo preurejena v kino dvorano. Potrebna manjša popravila bodo kmalu izvedena. Skoro odlična akustika bo z obložitvijo posebne steklene snovi še izboljšana. K temu prideta še dva lepa, nova tonfilmska pro-

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Aufheben! — Izrežite! Shranite!

Nemščina metodično in praktično Deutsch methodisch und praktisch

10. LEKCIJA

Lösung der Aufgabe:

I. Gegenwart

Ich trinke
du trinkst
er, sie, es trinkt

wir trinken
ihr trinkt
sie trinken

Zukunft

Ich werde trinken
du wirst trinken
er, sie, es wird trinken
wir werden trinken
ihr werdet trinken
sie werden trinken

II. Ich werde deutsch lernen. Franz Völker wird heute abend singen. Du wirst gerne tanzen. Wo wird Karl sein? Wo wird eine Haltestelle sein? Was wird die Fahrt kosten? Wir werden morgen nicht kommen. Ihr werdet keine Zeit haben. Wann wird der Zug kommen? Er wird sofort kommen. Wo werden Sie wohnen? Ich werde in Klagenfurt wohnen. Die Schülerinnen werden ein Lied singen.

III. Vino, pivo in voda so pijače. Žganje je alkohol. Koliko odstotkov alkohola ima to pivo? To pivo ima samo 6% alkohola. Kaj boste delali v nedeljo popoldan? Gotovo bo deževalo in jaz bom spal. Je že pozno? Ne, ura je šele 8. Kje stanujete? Na Veldesu. Rad bi kupil poštne znamke. Prosim eno znamko za 6, eno za 12 in eno za 24 pfenigov. Nemčija rabi kolonije!

IV. Wir singen. Wir werden singen. Du lachst immer. Sie wird das Kleid kaufen. Sie werden die Milch trinken! Nein, ich werde die Milch nicht trinken, ich werde eine Tasse Kaffee trinken. Tiere trinken Wasser. Die Enten fliegen schlecht aber sie können gut schwimmen. Bitte eine Briefmarke zu 12 Pfennigen! Deutschland will seine Kolonien wieder!

Nadlajnja splošna pravila o spolu samostalnikov:

1. Zenskega spola so: a) Imena ženskih bitij: Die Frau, die Lehrerin, die Kuh.

b) Abstraktne besede in skoraj vse dvozložne besede, ki ne predstavljajo bitja: Die Blume, die Flasche, die Sonne, die Stunde.

c) vse besede, ki se končujejo na -ei, -keit, -schaft, -ung, -in, -ie, -ion, -tät: die Freiheit, die Volksgemeinschaft, die Bedeutung, die Partei, die Nation, die Universität.

d) skoraj vsi enozložniki na -cht in in ft: die Macht, die Schrift.

Übungssätze: Blumen sind Pflanzen. Die Flaschen sind aus Glas. Morgen wird die Sonne wieder scheinen. Ich warte schon zwei Stunden und der Autobus kommt nicht. Die Lehrerinnen unterrichten deutsch. Klagenfurt hat keine Universität aber Graz hat eine Universität. Ich kenne diese Melodie. Seine Schrift ist sehr schön. Dieser Lärm hat keine Bedeutung. Nicht immer ist Geld eine Macht. Die Volksgemeinschaft ist schön und nützlich.

2. Srednjega spola so: a) Imena kovin: das Eisen, das Kupfer, das Gold.

b) Vsi samostalniško rabljeni nesamostalniki: das Essen, das Gute, das Aber.

c) Vsi samostalniki s pomanjševalnico -chen in -lein: das Kindlein das Blümlein, das Häuschen.

Ein Löschblatt? Bitte, hier ist es. Was hat jeder Vogel? Jeder Vogel hat Federn. Ist Ihre Hausgehilfin brav? Ja, sie ist sehr brav und sie kann auch kochen. Wie ist die Lampe? Die Lampe ist hellgrün. Und der Vorhang? Jener ist dunkelgrün. Dieses Wasser ist graugrün.

Pomni: Če se sestavi dva pridevnika, nastane nov.

Was für dunkelblaue Plaumen! Die Wolken sind dunkelgrau, es wird bald regnen. Dieser Turm ist dünn wie eine Nadel! Was macht der Friseur? Der Friseur schneidet die Haare und rasiert den Bart.

Tvorba ženske oblike

Pravilo: Sestavljeni samostalnik ima vedno spol po zadnji besedi.

also: die Schokolade, das Eis, das Schokoladecis
der Arm, das Band, das Armband,
der Arm, das Band, die Uhr, die Armbanduhr.

Übungssätze: Der Pfennig ist eine Münze. Mark und Pfennige sind Münzen. Der Wagen, das Rad und das Auto sind Fahrzeuge. Das Feuer brennt, das Licht leuchtet, die Sonne scheint. Was für eine Fabrik ist das? Das ist eine Maschinenfabrik.

Aufgabe.

I. Bilde die weibliche Form zu folgenden männlichen Hauptwörtern: Der Kellner, der Hund, der Maler, der Nachbar, der Beamte, der Lehrer, der Bruder, der Mann, der Sohn, der Vater, der Gärtner, der Schüler, der Schneider, der Gatte.

II. Beantworte folgende Fragen: Wieviel Ohren hat der Mensch? Was macht der Friseur? Was ist der Wagen? Was macht der Koch? Was macht das Feuer? Was macht das Licht? Wie leuchtet eine Kerze?

III. Übersetze ins Slowenische: Meine Reise nach Berlin dauert 26 Stunden. Um 16 Uhr kommt der Zug von Wien. Der Dienstmann bringt meine Koffer. Ich möchte Zigaretten und finde keine Trafik. Was werden Sie heute abend machen? Ich werde vielleicht in ein Kino gehen. Hier ist mein Paß! Wo sind heute deine Eltern? Sie sind heute in Krainburg. Bitte ein Einbettzimmer! Wir möchten ein Zweibettzimmer mit Fließwasser und Bad.

Wörter

Armband (s) — zapestnica
Armbanduhr (w) — zapestna ura
Bad (s) — kopel, kopališče
Bart (m) — brada
Bedeutung (w) — pomen
Beamte (m u. w) — uradnik-ca
Blume (w) — cvetica, roža
brennen — goreti
dauern — trajati
Dienstmann (m) — postrežček
dünn — tenek, -a, -o
Eltern (w) — starši
finden — najti
Fließwasser (s) — tekoča voda
Freiheit (w) — prostost, svoboda
Friseur (m) — brivec
Gärtner (m) — vrtnar
Gatte (m) — soprog
hell — svetel, -a, -o
kennen — poznati
Kerze (w) — sveča
Koch (m) — kuhar
Kupfer (s) — baker
Lampe (w) — svetilka
Lärm (m) — hrup, ropot
leuchten — svetiti
Löschblatt (s) — pivnik
Licht (s) — luč
Macht (w) — sila
Melodie (w) — melodija, napev
Münze (w) — novc
Nachbar (m) — sosed
Nation (w) — narod
Ohr (s) — uho
Partei (w) — stranka
Pflanze (w) — rastlina
Pflaume (w) — sliva
Rad (s) — kolo
rasieren — briti
Reise (w) — potovanje
Russe (m) — rus
schneiden — striči
Schrift (w) — pisava
Trafik (w) — trafika
Turm (m) — stolp
Universität (w) — univerza

Gospodarstvo

Nemško pravo o davku na poslovni promet

Priobčili in opisali smo nedavno sestavek o uvedbi nemškega prava o davku na poslovni promet v zasedenem ozemlju Koroške. V nadaljnjih sestavkih si hočemo ogledati natančneje važnejše stvarne predpise nemškega prava o davku na poslovni promet (VStG) brez navedbe izjem in hočemo poskusiti, da pojasnimo vsem udeleženi gospodarskim krogom potrebne pojme in načela, da bodo razumeli ta zakon.

Po § 1 nemškega zakona o davku na poslovni promet (UStG) je zavezano prometnemu davku:

1. Dobave in druge dajatve, katere izvršuje podjetnik v okviru svojega podjetja v tuzemstvu. Davčna obveznost ni izključena, niti tedaj, če se promet opravi na osnovi zakonitih ali oblastvenih odredb.

2. Lastna uporaba. Ako podjetnik uporablja v tuzemstvu stvari svojega podjetja za namene, ki se ne tičejo njegovega podjetja, je to: lastna uporaba.

3. Uvoz predmetov v tuzemstvu. Uvoz je podvržen takozvanemu davku v svrhu izenačenja (Ausgleichsteuer).

Plača se istočasno s carino, v kolikor ni dana davčna prostost po § 7 prve odredbe o izenačevalnem davku določbe za izpeljavo zakona o davku na poslovni promet z dne 23. marca 1939 (RGBl I S 615).

Poravnalni davek je za tuzemske promete podjetnika brez pomena, zato je ne govorimo več o njem, zlasti radi tega, ker bodo predpisi o izenačevalnem davku stopili v veljavo še-le kasneje.

Vsak promet, ki podlega zakonu o davku na poslovni promet se imenuje: davku podvržen promet. Oni so, ali davku zavezani ali so po določbi § 4 UStG (§§ 19 do 45, 23. decembra 1938 v naslednjem UStDB) davka prosti.

Poleg teh oprostitev, ki so dopustne iz posebnih vzrokov nemško pravo o davku na poslovni promet drugih ne pozna, bodisi v občo korist, ali iz milosrčnosti ali iz katerihkoli osebnih vzrokov. Prometni davek je splošni davek uporabe in se ne ozira na osebne ali gospodarske razmere in posebnosti posameznega podjetnika.

Dobave in druge dajatve.

Davku na poslovni promet so zavezane dobave in druge dajatve samo tedaj, če so dani vsi pogoji § 1 UStG, to je, ako se opravljajo:

1. od podjetnika; 2. v tuzemstvu; 3. proti plačilu; 4. v okviru podjetja. Že iz oblike zakona, ki govori o dobavah in drugih dajativah je razvidno, da so dobave tudi dajatve. Vzrok, iz ka-

Gospodarske vesti

OTVORITEV JESENSKEGA VELESEJMA V WIEN-U

Reichsstatthalter iz Wien, Baldur von Schirach je odprl preteklo nedeljo jesenski velesejem v Wien-u, ki je nudil prepričevalen dokaz nezlomljive volje in moči nemškega naroda in z udeležbo 13 evropskih narodov potrdil hotenje skupnega delovanja vseh ustvarjajočih sil pri novi ureditvi.

Ogrska detelja v Reich. V okviru izvoznega kontingenta za deteljo se začne ta teden izvoz iz Ogrske v Nemčijo. Dvesto vagonov detelje sebo s prvo dobavo odpeljal.

Hrvatske lesene hišice za Nemčijo. Na hrvaškem je bila ustanovljena izvozniška zadruga, sestojeca iz lesnih trgovcev, ki bo skrbela za izdelavo lesenih hiš in njih izvoz v Nemčijo.

Krušne karte v Budimpešti. V Budimpešti in okolici bo od pondeljka dalje upeljan sistem krušnih kart. Razdelitev kruha se bo izvršila v trojnih deležih — za normalne potratnike, težke delavce in najtežje delavce.

unterrichten — poučevati
Volksgemeinschaft (w) — narodna skupnost
Vorhang (m) — zavesa
Wagen (m) — voz
warten — čakati
Wirt (m) — krčmar, gostilničar
Wolke (w) — oblak

terege se vkljub temu izrecno navajajo dobave obstoji zato, ker znašajo dobave presežni del vsega poslovnega prometa in ker so dobave predmet poznejših zasebnih določb (veletrgovina, izvozne dobave, dokladne uvozne dobave itd.).

Dajatve je vsak odnos (dejanje, opustitev, prenos) napram drugemu, ki more, brez ozira na pravni odnos in na pogodbene dogovore biti predmet pravnega poslovanja.

Posamezni slučajji niso odvisni od pogodbe in pravnega dolžnega razmerja, ampak od dejanskih dajatev ali v kolikor pogodbe sploh obstojajo, izpolnitev istih, torej od resnične izvršitve dajatev v gospodarskem življenju.

V splošnem bo promet, ki je zavezan zakonu o davku na poslovni promet, uspeh delavnosti (agilnosti) na podlagi proste odločitve podjetnikove volje.

Po izrecnem predpisu § 1 št. 1 odst. 2 UStG so seveda tudi dobave in druge dajatve enakopravne s tem prometom, ako so opravljene v smislu poslovne ali oblastne odredbe, ali ako veljajo po postavnem predpisu kot popravljene.

Predmeti te vrste se opravljajo n. pr.: po dražbah, prisilnih razlastitvah, prisilnih razključevanjih na dražbi itd.

Sem spadajo tudi večkrat te (zlasti med vojno) redke dajatve na podlagi dajatvenega zakona v Reichu z dne 1. septembra 1939.

Davčni predmeti ne morejo biti dajatve, h katerim je bil kdo fizično (telesno) prisiljen ali po razmerah, ki so temu slične, ker zakon o davku na poslovni promet zadeva poleg dajatev sklenjenih na podlagi svobodne sklenitve, le dajatve na podlagi postavne obveze.

Dajatve se pa samo tedaj smatrajo kot promet, če so plačane, t. j. ako dajativ istočasno sledi plačilo. Med onim, ki dajatev nudi in onim, ki jo sprejme mora biti torej neka dajativna izmenjava (dajatev in protidajatev). Nasprotno od jugoslovanskega prava o davku na poslovni promet je izvzet promet med različnimi oddelki in obrati istega podjetnika. V gospodarskem smislu so dajatve med istimi samo notranja obratovanja, se označujejo le kot »notranji promet« in niso davku zavezani. Utemeljena je ta razlika od pojma »podjetja« po nemškem dosedanjem pravu o davku na poslovni promet.

Dobave so dajatve, s katerimi podjetnik pooblašča odjemalca ali po njegovem naročilu tretjega, da razpolaga v lastnem imenu s kakšnim predmetom. Po pravu o davku na poslovni promet se gre torej za preskrbo pravice do razpolaganja s kakšnim predmetom.

Gospodarsko življenje pozna v glavnem 2 vrsti dobav:

1. Preskrba pravice do razpolaganja po prenosu lastnine. Poleg stvarne predaje predmeta se lahko prenese lastnina n. pr. tudi s predajo posredovalne listine (Traditionspapier, skladiščni list, nakladni list) ali z odstopom pravice na izdajo.

2. Preskrba pravice na razpoložljivost po komisijskem poslovanju.

Po jugoslovanskem pravu je bila dobava izvršena s prenosom lastnine. Iz te ugotovitve sledi, da komisjonsko trgovanje pri prodajnem komisjonu kakor tudi pri nakupnem komisjonu ni veljalo kot dobava. Komisionarju se je obdavčilo samo plačilo za njegovo posredovanje — (provizija).

§ 3 UStDB pa določuje, da je komisijska trgovina med komitentom in komisionarjem dobava.

Pri prodajnem komisijovanju se smatra komisionar, pri nakupčevalnemu po komitent za odjemalca. Po § 383 nemškega trgovskega zakona je oni komisionar, ki prevzame obrtoma prodajo blaga ali vrednostnih papirjev v lastnem imenu na račun drugega. Komisionar je v notranjem razmerju komitentu posredovalec, ali on nastopi tudi na zunaj sam kakor trgovec in se tudi po predpisih nemškega zakona o davku na poslovni promet smatra kot tak. Nasproti dosedanjemu prometnemu davčnemu pravu so tedaj pri komisionarju vsa sprejeta ali dogovorjena plačila za dobavo, merilo za obdavčenje.

Ako preskrbi podjetnik odjemalcu pravico do razpolage po tretji osebi, tedaj nastane takozvana vrsta poslov, v katerem sklone več podjetnikov z istim predmetom prometno kupčijo. V tem slučaju in ako se spolnijo te kupčije na ta način, da preskrbi prvi podjetnik poslednjemu odjemalcu po vrsti (dobavna veriga) neposredno pravico do razpolaganja o predmetu, velja po izrecnem predpisu § 2 odst. 3 UStDB dobava poslednjemu odjemalcu istočasno kot dobava vsakega podjetnika v vrsti.

Primer.

A naroči blago od B. B sam nima tega blaga, marveč ga naroči pri C in mu tudi naroči, naj pošlje blago neposredno A, da se prištedijo transportni stroški.

Dobava blaga od C na A (premik blaga) bi se smatrala običajno kot ena dobava; po predpisih zakona o davku na poslovni promet oz. izpeljanih določb je dobava C na A kakor tudi A na B dopolnjena. Po zakonu o davku na poslovni promet imamo v tem primeru dvoje davku podvrženih prometov.

Druge dajatve so one, ki niso dobave. Dajatev je tudi opustitev ali dopuščanje kakšnega dejanja ali stanja pod pogojem § 1 št. 1 UStG.

Zakon o davku na poslovni promet zajema samo v tuzemstvu izpolnjene dajatve.

Tuzemstvo je v smislu zakona o davku na poslovni promet ozemlje Reicha (ozemlje Velike Nemčije vključno protktorata Češke in Moravske) z izjemo carinskih izključitev. Zasedeno ozemlje Koroške in Kranjske še niso tuzemstvo po zakonu o davku na poslovni promet do njihovega priključenja Reichu; do tedaj se ravna z njimi po odloku finančnega ministra v Reichu praktično že v tem smislu. Za obdajevanje prometa ni važno, katerega državljanstva je podjetnik, kje stanuje

Ureditev gradbenega gospodarstva v Südkärnten

Krainburg, 26. sept. Po prevzemu zasedenega ozemlja civilne uprave se je takoj pričela namestitev brezposelnega delavstva. Kmalu se je pokazalo, da je za zgradbe premalo delavcev. Treba je bilo torej omejiti zgradbe glede števila in načina; le na ta način je bilo mogoče urediti namestitev delavcev za zgradbe, ki so važne za državno- in gospodarsko politiko. Načelnik civilne uprave je torej odredil dolžnost naznanila za vse nameravane zgradbe, ki presega jo celotno vrednost stroškov nad 500 RM na zgradbi. Prijave dolžne so splošne privatne in javne vrhtalne in talne zgradbe, ki so se pričele po 16. avgustu 1941, t. j. nove zgradbe, predelave in razširjevalne zgradbe, izvršilne in popravne zgradbe. Vse nameravane zgradbe, ki so se pričele na podlagi prejšnjega gradbenega dovoljenja so tudi dolžne prijave, akoravno so bile prekinjene vsled prestanka.

Najkasneje 4 tedne pred začetkom gradbe se mora vložiti prijava delovnemu uradu gradbenega mesta. Za prijavo se morajo rabiti formularji, ki se dobijo pri delovnem uradu. Prijava, ki je že predtisakana se mora vložiti v dveh izvodih pri pristojnem delovnem uradu in 1 izvod pa pri pristojnem političnem komisarju (gradbeni policijski urad). Prijavi se mora priložiti gradbeni na-

črt, proračun stroškov, izpisna pola o železu in lesu, pri večjih nameravanih zgradbah tudi statistične proračune. Nadalje se mora navesti, ali leži za vso stavbo potrebno gradivo že na stavbišču ali če je že nakupljeno in pri komu. Pripomniti je tudi treba, ima li gospodar, ki namerava graditi dovolj lastnega delavstva ali jih je že dobil od delovnega urada. V kolikor se izkaže, da je gradba državno ali gospodarsko-politično važna, dobi politični komisar od pooblaščenca za delavstvo dovoljenje od načelnika civilne uprave in na podlagi istega se izda gradbeno dovoljenje od gradbenega policijskega urada.

Pogoj za dovoljenje je, da je namenjena gradba tehnično brezhibna. Po izdanem dovoljenju se prične graditi, oziroma po potrebnem številu delavcev, ki jih pošlje delovni urad. Množina gradiva za zgradbo je določena v stavbnem dovoljenju, v kolikor se tiče gospodarskega gradiva. Večjo množino gradiva, kot je predpisana v stavbnem dovoljenju se ne sme uporabiti. V splošnem se mora brezpogojno ravnati po navodilih stavbnega dovoljenja, ker so vsi predpisi važni za splošnost.

Vsaka kršitev teh določil se brezpogojno kaznuje, ker je to v interesu splošnosti.

ali kje ima poslovnico, ali odkod pošilja račune ali prevzema plačila; tu velja samo kraj dajatve, to je:

1. pri dobavah kraj, kjer se nahaja predmet za časa preskrbe pravice do razpolaganja;
2. pri drugih dajativah kraj kjer podjetnik dela izključno ali večinoma (n. pr. posredovanju) ali dopušča dejanje (n. pr. izkoriščanje patentne pravice) ali trpi kako dejanje ali stanje.

Merodajen je kraj dobave ali druge dajatve; prometj so davku zavezani,

tudi če leži kraj v tuzemstvu; drugače so inozemski prometj in niso davku zavezani. Izjemajo se dajatve vozil in njih oddaja v najem. Ako se taka dajatev izteza na tuzemstvo kakor tudi na inozemstvo, je davku zavezan samo oni del dajatve, ki spada v tuzemstvo.

Ako preda podjetnik pošiljatev predmeta po pošti, železnici, prevozniku, brodarstvu, tretji osebi ali preskrbi to špediter, velja dobava s predajo predmeta kot izpolnjena. Kraj dobave je v teh slučajih krajih predaje. (Dalje.)

Anglija je ustavila izvoz premoga

New York, 26. septembra. Zaradi kritičnega stavkovnega položaja v kanadskih premogovnikih v Cape Breton je kanadska premogovna proizvodnja nazadovala za 770.000 ton. Razen tega se opaža tudi nazadovanje izvoza premoga v Anglijo. Medtem ko je bilo v preteklem letu v času od aprila do avgusta iz Anglije nabavljenih 600.000 ton antracita, je bilo v istem času letos nabavljenih le 390.000 ton. Od avgusta dalje je Anglija popolnoma ustavila izvoz premoga, razen nekaj specialnih vrst. To se utemeljuje s pritegnitvijo v vojno 30.000 rudarjev, radi česar je v nevarnosti njih domača uporaba premoga. Toliko bolj pa je danes Kanada navezana na uvoz koksa in antracita iz USA. Razpošiljatev antracita iz USA v Kanado je nazadovala od prejšnjega leta za 30.000 ton; pa tudi dobave lesnega premoga so zaradi pomanjkanja prevoznih sredstev nezadostna.

Po svetu

Berlin. Führer je vladnemu svetniku v Thailandu, princu Adity Dhibabha, ob priliki rojstnega dne Nj. Veličanstva kralja v Thailandu, izrazil svoje čestitke.

TUDI RESILNI ČOLNI STRELJAJO.

Roma, 26. sept. Posadka neke italijanske podmornice je pred kratkim presenečena ugotovila, da so bili rešilni čolni nekega v Atlantiku potopljenega angleškega parnika oboroženi. Angleška posadka je imela navodila, iz rešilnih čolnov z malo kaliberskim brzostrelnim topom streljati na sovražne podmornice, če bi se iste le preveč približale transportu.

BANK FÜR KÄRNTEN
 Aktiengesellschaft KLAGENFURT
 Podružnice: VILLACH, SPITAL a/d Drau, WOLFSBERG
 Sprejema vloge na knjižice in tekoče račune, posojuje denar in se priporoča za izvrševanje vseh bančnih poslov
 Informacije daje: Hermann Krombholz-Krainburg, Hotel Europa ob ponedeljkih, sredah in petkih od 11. do 13. ure

FRANZ VELKAVRH
 MÖBELTISCHLEREI

WISCHMARJE
 ST. VEIT a. d. Save
Inserirajte v našem listu!

Manufakturhandlung
Josef Vidmar - Neumarkts
 wegen Urlaub vom 25. September bis 4. Oktober 1941 geschlossen

Watte- und Verbandstoff-Fabrik
Koejančič Franz
 Wir bei Domschale
 empfiehlt auch sämtliche hygienische u. sanitäre Bedarfsartikel

SETA
JOHANN SEUNIG
 Schuh- und Bekleidungsfabrik
 Tazen-St. Veit a. d. Save
 Holzstifte
 Sohlenbeschläge
 Spezialstifte
 Einkauf von Birkenrundholz
 Nakup brezovih hlodov

Ladislaus & M. Schusterschitz
 Strickerei
 Strumpfwirker
 Lees bei Veldos

Gummistempel
 Siegelmarken - Emailschilder
 liefert rasch und sauber
 Theodor Rabitsch, St. Veit a. d. Save

KETTENFABRIK A. G.
 Landwirtschaftliche, Technische - Ketten, Pflüge und deren Bestandteile.
 in Lees

HUTFABRIK
SESIR A. G.
 Herrn Haar-Velours Hüte
LAAK - SÜDKÄRNTEN
 Fernruf 11

ROSSHAARSPINNEREI „KNIFITZ“
 Inhaber
C. SCHIFFER
 Straschische — Krainburg
 Gegründet 1829 — Telef. Nr. 2, Straschische

Izdelovanje higiensko očiščene in sterilizirane na pari 115° C spredene žime.
STRASCHISCHE 152

Spar- und Darlehenskasse Krainburg
 G. m. unb. H. (Goetheplatz)
 Führung von laufenden Konten.
 Entgegennahme von Einlagen auf Sparbuch.
 Darlehen aller Art.
 Amtstunden von 8 — 12 Uhr. Uradne ure za stranke od 8. — 12. ure
 Vodimo tekoče račune.
 Sprejemamo hranilne vloge na hranilne knjižice.
 Dajemo posojila.

IZDELOVANJE
HARMONIK

Jos. Fleiss
 ST. VEIT a. Sava (Poštno ležišče)

Berite naš list!

Drahtstiftenerzeugung
VINKO PIRC, vorm. SIMON PIRC
 LEIBNITZ, Post. PODNART

Herrenhüte
JOHANN JANZ
 Moški klobuki
JOHANN JANZ
 Sprejemajo se klobuki v popravilo.
KRAINBURG

Kämpft gegen den Bolschewismus!!!
 lesen
Albrecht, Der verrätene Sozialismus
 Volksausgabe 4'80
 Vorbestellungen
 NS.-Gauverlag - Buchhandlung, Krainburg

Rupar Johann
 KLUČAVNIČAR
LAAK a. d. ZAIER
 ZAŠTOPNIK tovarne „JETA“ ima stalno v zalogi plaze, sejalne stroje, žito-čistilnice, kultivatorje, gnojilne lopatke, sadne preše, šiv. stroje in drugo. Predelujem motorno in avtomobile na ogeljni plin.

Baumwollspinnerei und Weberei Neumarkt
Ed. Glanzmann & And. Gassner
 Spinnerei, Weberei, Garmfärberei und Bleiche, Stückbleiche und Appretur

Blasius Rangus
 GOLDSCHMIED
 U. JUWELIER
 Krainburg

Unser Rosshaar ist hygienisch gereinigt, bei 115°C sterilisiert geruchlos, Fett-Ferment frei u. mit der Schutzplombe versehen
 Naša žima je higiensko očiščena, pri 115° C sterilizirana, je brez duha, maščobe in fermentov — ter zaščitena z varstveno znamko
ROSSHAAR-FABRIK
 Genossenschaft zur Verarbeitung von Tierhaaren: reg. Gen. m. b. H. Straschische bei Krainburg

FRANZ BERLITSCH
 mechan. Werkstätte
 Zwischenwässern

BÜRSTEN UND PINSELFABRICATION

A. REBOLJ
 ZWISCHENWÄSSERN - FREESA

JOHANN LAZAR
 Nägel - Erzeugung
 Steinbüchel

Naš list je
Karawanken-Bote

Medië - Zankl G. m. b. H.
 Inhaber **FRANZ MEDIC**
 ERDFARBEN, LACKE, ÖELE und FIRNISSE
 ● Fabriken Zwischenwässern - Domschale

A. Kaschmann Nachf.
 Eisenhandlung
LAAK a. d. Zaier

S. N. Kozeli
 Manufaktur, Galanterie u. Lebensmittell
Laak, Südkärnten

„METALURGIA“
ST. VEIT a. d. Sava
 übernimmt sämtliche Aufträge in
 Verchromung und Vernicklung

Medië - Miklavc
 Zwischenwässern
TEXTILFABRIK
 G. m. b. H.
 Spinnerei - Weberei
 Bleicherei - Färberei
 Appretur

Leinenindustrie A. G.
JARSCHE
 POST
 DOMSCHALE